

LLEI DE TRANSPARÈNCIA: BALANÇ SOCIAL 2020

Aprovat a la reunió de la MIA celebrada el 20 de maig de 2021

Balanç Social de l'any 2020 de la Fundació Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

La Fundació Hospital de la Santa Creu i Sant Pau és una entitat sense ànim de lucre. D'acord amb els seus fins fundacionals, desenvolupa una important activitat benefico-assistencial, impulsant diferents programes i iniciatives que tenen com a objectiu principal donar suport a l'assistència, la docència, la recerca i altres projectes de caràcter social. A la vegada, l'entitat realitza diverses actuacions dirigides a mantenir i millorar les instal·lacions hospitalàries, i altres de complementàries, així com el conjunt monumental de l'antic Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO l'any 1997.

En compliment del que disposa l'article 10 en relació amb la Disposició Addicional Tercera de l'Ordre JUS/152/2018, de 12 de setembre, per la qual s'estableix el nivell de subjecció de les fundacions als instruments de transparència establerts per la Llei 21/2014, de 29 de desembre, del protectorat de les fundacions, es procedeix a emetre el present informe relatiu al balanç social de l'any 2020.

El balanç social, segons l'article 2 d) de l'esmentada ordre és "l'instrument de comunicació de les entitats amb les administracions, les persones beneficiàries i les benefactores, en què s'exposen les activitats dutes a terme i la seva repercussió social amb la finalitat de justificar l'adequat compliment de les funcions de l'entitat i de difondre'n l'activitat". Per tant, es tracta de sistematitzar el conjunt d'activitats amb repercussió social que la Fundació ha desenvolupat durant l'exercici 2020.

Les activitats esmentades, que tot seguit es detallen, es classifiquen en els següents àmbits d'actuació:

1. Activitats adreçades al personal.
2. Activitats adreçades a millorar el bon govern.
3. Activitats adreçades a la societat.
4. Activitats adreçades a la protecció del medi ambient.

1. ACTIVITATS ADREÇADES AL PERSONAL

1.1 Seguretat i salut en el treball

a) Mesures organitzatives adoptades arran de la pandèmia de Covid-19

A partir de la declaració de l'Estat d'Alarma a conseqüència de la pandèmia de Covid-19, la direcció de la Fundació va introduir diferents mesures organitzatives per mantenir l'activitat de la institució mitjançant el teletreball, vetllant per la seguretat i la protecció de tots els treballadors. Una de les primeres accions va ser incrementar la dotació de material informàtic i telefònic per a la plantilla per garantir el correcte desenvolupament de les tasques en remot.

L'activitat de la Fundació va produir-se completament a distància des de mitjans del mes de març fins a finals de juny. En aquell moment, d'acord amb les mesures dictades per les autoritats sanitàries, va elaborar-se un protocol de mesures preventives i higièniques bàsiques per al personal. El document, redactat amb la supervisió del Servei de Prevenció de Riscos Laborals, establia diferents directrius que permetien una progressiva represa de l'activitat presencial en condicions òptimes de seguretat. Partint d'aquest primer paquet de mesures, la Fundació va implementar altres protocols sectorials per a totes les activitats que tenen lloc al Recinte Modernista: organitzacions residents, visites culturals i lloguer d'espais.

Tot i mantenir el teletreball de manera prioritària, les instal·lacions de la Fundació van adaptar-se per incrementar la protecció dels usuaris i treballadors que haguessin de desenvolupar activitats presencials. Entre altres actuacions, es van revisar els sistemes de ventilació, es van instal·lar termòmetres als accessos de les zones de treball i mampares de seguretat a les posicions en què no es podien garantir les distàncies de seguretat. A la vegada, es van establir nous aforaments a les sales de reunions i es va regular l'ús dels espais comuns.

D'altra banda, es van facilitar diversos lots de mascaretes i gels hidroalcohòlics als treballadors i, coincidint amb la tornada a les oficines, se'ls va oferir la possibilitat de participar a un estudi voluntari per conèixer el seu estat serològic. Posteriorment, es va posar a disposició de tota la plantilla la possibilitat de fer-se proves d'antígens i serologies de manera periòdica. A més, es va activar un registre de presencialitat a la plataforma E-Tempo per facilitar l'aïllament de contactes davant qualsevol possible cas positiu.

b) Altres actuacions en matèria de salut

La Fundació va seguir oferint als treballadors la possibilitat de realitzar una revisió mèdica anual.

A més, es va incentivar la campanya anual de vacunació contra la grip, una mesura que aquest any prenia especial rellevància en el context de la pandèmia per SARS-CoV-2.

1.2 Igualtat d'oportunitats i usos del temps.

Tot i les particularitats del moment, la Fundació va mantenir vigent el seu compromís amb la implementació de mesures que permetin avançar en la igualtat d'oportunitats i la conciliació familiar.

La Comissió de Seguiment del Pla d'Igualtat va celebrar una reunió anual de coordinació a la qual, a banda de fer balanç de les diferents línies d'actuació, va elaborar el pla de treball que ha de desenvolupar-se durant el 2021. La realització d'una auditoria contractual i l'anàlisi de l'esclatxa salarial existent a la institució són els principals reptes establerts.

En l'àmbit de la conciliació i els usos del temps, la Fundació va establir mesures de flexibilitat en l'entrada i sortida i la compactació en 6 hores de la jornada presencial. L'objectiu era facilitar l'accés a les oficines fora de les hores punta, tenint present que molts treballadors han de fer ús del transport públic.

1.3 Formació

Amb l'objectiu de vetllar pel reciclatge professional de la plantilla i el creixement personal dels treballadors i treballadores, la Fundació realitza diverses accions de formació contínua al llarg de l'any.

L'adopció del teletreball va ocasionar que les tecnologies de la informació i la comunicació tinguessin un pes rellevant en les accions formatives del 2020, les quals s'han fet fonamentalment en línia. En aquest sentit, cal destacar les sessions fetes per facilitar el coneixement del programari Office 365. També es van fer formacions sobre ciberseguretat, Outlook i gestió de la productivitat.

En l'àmbit idiomàtic, 20 persones van seguir cursos de llengua anglesa (18) i francès (2), donant seguiment a l'aprenentatge fet en exercicis anteriors.

A més, es van planificar formacions en altres àmbits de coneixement com la Llei Orgànica de Protecció de Dades i per la implantació del nou Sistema de Gestió Ambiental i Energètica (SGAE).

També es van atendre peticions particulars lligades a perfils professionals específics.

1.4 Comunicació interna

L'any 2020 es van intensificar les polítiques de comunicació interna per facilitar la coordinació dels equips davant l'establiment del teletreball. En paral·lel al desenvolupament del Portal de l'Empleat, la Fundació va dotar-se d'un canal corporatiu a la plataforma Teams. Aquesta nova eina va facilitar distribució de missatges i continguts de manera immediata.

Gràcies a aquesta plataforma, les diferents direccions de la Fundació també van poder establir les seves pròpies dinàmiques de coordinació i organització interna.

A més, l'entitat es va dotar d'un nou Manual d'Acollida per a treballadors, un document que resumeix el funcionament de la institució i que està pensat per facilitar la incorporació de nous treballadors i treballadores.

2. ACTIVITATS ADREÇADES AL BON GOVERN

2.1 Transparència

La Fundació compleix amb un alt grau de satisfacció la Llei 9/2014, de 29 de desembre, de Transparència, Bon Govern i Accés a la Informació Pública. El web de l'entitat (www.fundaciosantpau.cat) conté tota la informació actualitzada, completa, accessible i reutilitzable, en compliment de tots els preceptes de l'esmentada norma.

2.2. El Patronat, la Molt Il·lustre Administració

El Patronat de la Fundació, la Molt il·lustre Administració, està integrada, paritàriament, per sis membres. Dos designats per l'Ajuntament de Barcelona, dos designats pel Capítol Catedralici de Barcelona i els dos restants designats per la Generalitat de Catalunya. Es reuneix amb caràcter ordinari mensualment i amb caràcter extraordinari quan les circumstàncies així ho requereixen.

A conseqüència de la crisi generada per la Covid-19, des de la secretaria de la Molt il·lustre Administració s'impulsà el sistema d'acords sense sessió previst a l'art. 40.2 del Real Decreto-Ley 8/2020, de 17 de març, que va permetre garantir el govern de la institució durant l'estat d'Alarma, afrontant amb la rapidesa i eficàcia necessàries, els reptes que una greu situació de crisi com la viscuda requeria. Durant aquest període van ser sotmeses a aprovació 20 propostes d'acord sense sessió, prenent-se un total de 37 acords per aquest sistema.

2.3 Control i supervisió financera

Mensualment s'elabora el quadern de comandament, una eina que permet avaluar objectivament i sistemàticament les desviacions que es puguin produir respecte del marc pressupostari anual preestablert. Trimestralment es publica a la web de la Fundació un resum de l'estat d'execució pressupostari.

El control financer, estratègic, operacional i d'inversions es presenta, aprova i liquida en el Patronat anualment, i periòdicament s'informa del seguiment i la seva execució.

2.4 Ètica i prevenció de la corrupció

La Fundació és una institució compromesa amb els més alts estàndards en matèria de compliment normatiu. Aquest compromís queda reflectit als principis i pautes d'actuació que segueix la Fundació en el desenvolupament de la seva activitat.

L'entitat ha implementat un Programa de Compliment Penal (Compliance Penal) que es desenvolupa a partir del sistema de control i gestió de riscos legals que la Fundació ja té implantats per a l'efectiva prevenció. L'objectiu últim del model és promoure i potenciar una veritable cultura de compliment, capaç de reflectir l'ètica corporativa, assentar els mecanismes de control i reduir la possibilitat de cometre il·lícits penals dins seu, com per exemple, la corrupció. Amb aquest objectiu la Fundació disposa de 22 protocols que regulen la seva activitat.

3. ACTIVITATS ADREÇADES A LA SOCIETAT

3.1.- El Pla d'Acció Social i Recerca de la Fundació.

La Fundació a fi de donar compliment als seus fins fundacionals col·labora amb altres entitats, tant públiques com privades, i especialment amb la Fundació de Gestió Sanitària de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i la Fundació Institut de Recerca de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. El detall de totes aquestes actuacions es troba al Pla d'Acció Social i Recerca que la Fundació aprova, i liquida, anualment.

Els projectes i iniciatives que es desenvolupen per donar compliment als fins fundacionals es detallen anualment a la memòria d'activitats de la Fundació.

3.2.- En l'àmbit del Recinte Modernista.

La Fundació, en l'àmbit del Recinte Modernista i per garantir el retorn comunitari dels usos culturals del conjunt monumental, desenvolupa diferents projectes i actuacions que a continuació es relacionen.

a) Programa Educatiu

La significació històrica del Recinte Modernista i el seu valor educatiu, com a obra cabdal del patrimoni barceloní, són dos dels actius estratègics d'aquest programa. Per això, anualment es treballa per millorar les activitats pedagògiques que permeten que centenars d'escoles i instituts descobreixin el Recinte Modernista de Sant Pau, la seva aportació a la medicina i el seu valor artístic.

El Recinte Modernista vol ser un espai a l'abast de tots els centres escolars, independentment de la seva realitat socioeconòmica. Conscient de l'impacte social que està tenint la pandèmia sobre moltes llars, al setembre del 2020 la Fundació va establir l'entrada gratuïta en la modalitat de visita escolar lliure per a tots els centres educatius de Barcelona, independentment de l'etapa educativa de l'alumnat.

També es va seguir participant en el programa de beques del Consell d'Innovació Pedagògica de la ciutat.

De manera paral·lela, es van mantenir vigents la resta de mesures d'inclusió amb què Sant Pau garanteix el gaudi educatiu del Recinte Modernista per a la infància i la joventut en risc d'exclusió social. Aquesta línia d'actuació es vehicula, des del 2018, a través de l'acord que permet que els membres de la Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA) puguin visitar gratuïtament Sant Pau.

d) Pla de complicitats amb l'entorn

Els quatre barris que encerclen el Recinte Modernista i la relació amb la ciutat, és una prioritat per a la Fundació. Per tal de fidelitzar aquest públic i garantir el retorn social de l'activitat cultural i turística que desenvolupa Sant Pau, es du a terme un seguit d'activitats que s'enquadren dins d'aquest pla, una estratègia que també contempla accions amb diferents actors del teixit cívic i la comunitat educativa, entre altres agents.

Programa d'Amics del Recinte

Aquest programa de fidelització de l'entorn veïnal garanteix l'accés gratuït de les persones residents als barris del Guinardó, Baix Guinardó, Sagrada Família i Camp de l'Arpa als espais visitables, en format visita lliure. Coincidint amb la represa de l'activitat, es van

desenvolupar diferents accions de comunicació per donar a conèixer la reactivació de la iniciativa, amb l'ajut i la col·laboració dels districtes implicats.

Col·laboració amb les escoles

La Fundació va seguir participant en el Programa Magnet de la Fundació Jaume Bofill. Gràcies a aquesta iniciativa, el Recinte Modernista i l'Hospital tenen un paper clau en els projectes d'innovació pedagògica de l'Escola Mas Casanovas, un centre de primària ubicat a pocs metres del conjunt arquitectònic.

Els problemes de desplaçament derivats de la pandèmia van fer que, durant el curs 2019 – 2020, no es poguessin produir bona part de les activitats previstes. Per això els esforços van centrar-se a millorar la coordinació de les entitats implicades. A més, es van promoure diferents dinàmiques per posar en marxa nous projectes encaminats a l'assoliment dels objectius de la iniciativa.

Dinamització comercial del barri

L'any 2020 es va donar suport a la dinamització comercial del barri durant la campanya de Nadal. Es va col·laborar amb l'Associació de Comerciants Gaudí Shopping, participant en la instal·lació d'un photocall en l'extrem nord de l'Avinguda Gaudí, entre altres activitats. La il·luminació especial de la façana de l'Administració també va contribuir a promoure l'activitat del teixit econòmic del barri.

A més, ateses les dificultats per les quals passa el sector, es va signar un acord de col·laboració amb la Unió d'Eixos Comercials Barcelona Oberta, una de les entitats de promoció del comerç de proximitat més importants de Barcelona. Per mitjà d'aquest conveni, Sant Pau va cedir un lot d'entrades com a obsequi per als clients dels mercats municipals i dels establiments adherits.

Jornades d'entrada gratuïta

La irrupció de la pandèmia ha suposat un nou plantejament de la programació de jornades d'entrada gratuïta ateses les limitacions d'aforament. L'any 2020 es van organitzar tres dies de lliure accés: els primers diumenges de mes de febrer i març i el dia de La Mercè, patrona de la ciutat de Barcelona. En total, van suposar que 12.632 persones visitessin gratuïtament el Recinte Modernista de Sant Pau.

e) Taula de Treball de Museus i Accessibilitat

Sant Pau forma part de la Taula de Treball de Museus i Accessibilitat, un grup constituït per més de 20 museus i institucions culturals, l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació i la

Generalitat. L'objectiu és analitzar propostes que promoguin una oferta cultural accessible a tots els públics, especialment als col·lectius de persones discapacitades. Al llarg del 2020 es va participar en les diferents trobades mensuals durant les quals es van analitzar les activitats de diferents equipaments i es van conèixer els punts de vista de persones expertes en la matèria.

f) Política tarifària compromesa

La crisi econòmica provocada per la pandèmia va fer que la Fundació fes un pas més en la seva política de preus responsables. Això es va traduir en l'aplicació d'un descompte general del 30% a partir de la represa de l'activitat, a finals del mes de juny.

També es va garantir l'entrada gratuïta a les persones aturades, a totes aquelles que estaven afectades per un Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO) i als autònoms que havien notificat la suspensió de la seva activitat econòmica.

A banda, es va seguir excloent del pagament d'entrada a altres col·lectius, com els titulars de la Targeta Rosa Gratuïta, les persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 65% o amb un grau 3 de dependència i al seu acompanyant i els menors de 12 anys.

g) Col·laboració amb projectes socials, entitats i a campanyes solidàries

Es va seguir col·laborant amb organitzacions que treballen en diversos àmbits dels drets humans. A més, es va participar en diverses accions solidàries, com ara la il·luminació especial amb motiu del Giving Tuesday o acollint bona part de l'emissió de La Marató de TV3. També es va dur a terme accions de visibilitat a les xarxes socials coincidint amb efemèrides com el Dia Mundial de les Dones, el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones, el Dia de la Sida, etc.

4. Accions relatives a la protecció del medi ambient

El compromís de la Fundació amb la sostenibilitat i el respecte del medi ambient va quedar palès al llarg del procés de rehabilitació del conjunt patrimonial de Sant Pau, un esforç que ha estat avalat i reconegut per diversos guardons i segells de qualitat.

A principis del 2020, es va publicar a la web de la Fundació, el document relatiu a la Política mediambiental i energètica del conjunt patrimonial, que posa èmfasi en les mesures de protecció de l'entorn i en l'assumpció d'accions preventives de la contaminació. Entre altres aspectes també inclou la integració de criteris de sostenibilitat i ètica en les decisions de compra, el desenvolupament d'accions de sensibilització de l'equip i la difusió de bones pràctiques entre usuaris, proveïdors i altres agents d'interès.

El Comitè de Sostenibilitat de Sant Pau va continuar amb el seu pla de treball. Aquest progrés es va fer palès, fonamentalment, amb la implantació del Sistema de Gestió Ambiental i Energètica (SGAE) al Recinte Modernista. L'objectiu d'aquesta mesura és assegurar la millora contínua envers la sostenibilitat, d'acord amb els compromisos voluntaris adquirits per la Fundació com a entitat signant del Pacte Mundial de Nacions Unides.

Com a pas previ a la implementació de l'SGAE, la Fundació va haver de superar una auditoria interna que va certificar que es complien els requisits de les normes ISO 14.001 i 50.001.

En paral·lel, seguim formant part del “Compromís per la Sostenibilitat Turística Barcelona Biosphere”, un posicionament que ha facilitat que el Recinte Modernista fos reconegut amb el segell Safe Travels del World Travel and Tourism Council. Aquesta certificació, gestionada a través de Turisme de Barcelona, avala l'aplicació de protocols de seguretat i higiene davant la Covid-19 a l'antic Hospital, la qual cosa reverteix en la protecció dels treballadors del Recinte Modernista i els seus visitants.

Aquest compromís amb la sostenibilitat i el respecte del medi ambient va quedar palès al llarg del procés de rehabilitació del conjunt patrimonial de Sant Pau, un esforç que ha estat avalat i reconegut per diversos guardons i segells de qualitat (LEED).

Cal remarcar, també, les accions de sensibilització i comunicació que es van desenvolupar per fer extensiu el compromís amb la sostenibilitat a tota la plantilla i als proveïdors de la Fundació. Entre altres materials, s'ha publicat un full de consells i bones pràctiques relacionats amb la gestió sostenible del Recinte Modernista.

També s'han fet accions per divulgar a diferents plataformes les activitats relacionades amb el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.